

PWN-Brief

Pastoraat voor woonwagengebwoners, Sinti en Roma in Nederland

Emmaplein 19 C, 5211 VZ 's-Hertogenbosch

nummer 34 - april 2017

*Werkbezoek van Kardinaal W. Eijk (rechtsonder) en hulpbisschop
T. Hoogeboom (l.) aan enkele Romagezinnen in Nieuwegein op 17 februari 2017.
Tweede van links: mevr. Oldenhof, gastvrouw*

PWN Landdag op 10 oktober 2017/ 2

Met een schatkamer aan werkvormen aan de slag / 3
Jongerenproject om identiteit van jeugdige Roma te versterken

Van wilde verhalen naar warme verbondenheid / 4, 5
Zuster Trees Overbeek negentig jaar

Ambassadeurs werken aan een belangrijke opdracht /6, 7
Internationale Roma-Conferentie in Rome

Werkbezoek van de kardinaal en de hulpbisschop / 7
Met Roma aan de maaltijd

2 Goed om te weten

Sintibedevaart 27 t/m 30 juli 2017

De jaarlijkse **Sintibedevaart naar de Kapel in 't Zand te Roermond** vindt dit jaar plaats van donderdag 27 tot en met zondag 30 juli.

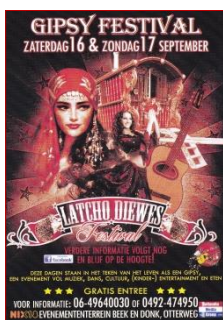

Vanaf maandag 24 juli is de locatie Kloosterweg-Onderste Schraagweg toegankelijk voor caravans.

Meer informatie over deze bedevaart vindt u op www.pwin.nl

Bedevaart & Festival 16 en 17 september 2017

Latcho Diewes (Goedendag)

Een evenement in het teken van religie, het leven als Gipsy, muziek, dans,

cultuur en entertainment.

Gratis entree

Evenemententerrein Beek en Donk, Otterweg.

Voor informatie:

T. (0492) 47 49 50

T. 06 49 64 00 30

PWN Landdag op 10 oktober 2017

Op **dinsdag 10 oktober a.s.** is de jaarlijkse PWN Landdag gepland. Deze zal in het teken staan van de **bisdommelijke werkgroepen**. De bisdommen Roermond en Groningen-Leeuwarden kennen al langer een dergelijke werkgroep; in het bisdom 's-Hertogenbosch is er onlangs een opgericht en het bisdom Breda werkt eraan.

Het PWN vindt deze werkgroepen belangrijk omdat zo in elk bisdom het pastoraat voor woonwageneigenaren, Sinti en Roma onder de aandacht blijft. Die aandacht is en blijft nodig. Vóór 1980 was dit pastoraat nog categoriaal, wat betekende dat er speciale zorg aan deze mensen werd besteed door apart daarvoor aangestelde aalmoezeniers, religieuzen en contactpersonen. Daarna volgde een overgangstijd: gedeeltelijk categoriaal en voor een deel uitgevoerd door de parochie. Momenteel zijn we in een fase beland waarin het reguliere parochiepastoraat de zorg voor deze groepen onder zijn hoede heeft, of, als we dit zo zouden mogen stellen, in ieder geval dient te hebben. Parochies zijn immers sterk in ontwikkeling en de zorg voor verschillende bevolkingsgroepen in hun midden is niet altijd even vanzelfsprekend. Het PWN wil ook in de komende jaren behulpzaam zijn door kennisoverdracht en met het begeleiden van mensen binnen parochies die zich meer in de pastorale en diaconale werkzaamheden voor de woonwageneigenaren, Sinti en Roma in hun midden willen verdiepen.

Christoffels

Op de PWN Landdag van 2016 is het initiatief genomen voor een op te richten Christoffelkring. Een zoektocht naar 24 Christoffels die een brug vormen tussen de bevolkingsgroepen en de parochies.(*). De actie dient tevens om een ondersteuningsstructuur in het leven te roepen voor de pastorale zorg voor woonwageneigenaren, Sinti en Roma. Op maandag 24 juli a.s. – de feestdag van de H. Christoffel – gaat het project officieel van start.

Christoffel de Christusdrager

PWN Landdag 10 oktober, 10.00-16.00 uur in 's-Hertogenbosch. Aanmelden voor deze dag kan alvast: pwin@telfort.nl

(*). Op www.pwin.nl vindt u nadere informatie over het project 'Op zoek naar 24 helpers in de St.-Christoffelkring'.

Met een schatkamer aan werkvormen aan de slag

In 2014 werd vanuit Solidair Groningen-Drenthe in samenwerking met de diocesane werkgroep woonwagenpastoraat een jongerenproject gestart. Binnen de Walfriedparochie in Groningen, waar de jongeren deel van uitmaken, was geen enkel contact tussen hen en de jongeren uit de burgerlijke kant van de parochie. De bedoeling was beide groepen met elkaar in contact te brengen en daarmee de identiteit van de jongeren uit het woonwagencentrum te versterken.

Krista Russchen

(foto), consulente bij Solidair Groningen-Drenthe (SGD) en **Frans de Smit**, woonwagenpastor, zochten een intermediair, iemand die vanuit de parochie zelfstandig met de jongeren verder zou kunnen werken.

‘Een goede gedachte, die niet werkte,’ aldus Frans de Smit. ‘Er was binnen de parochie niemand te vinden die deze taak op zich wilde nemen. Een groep jongeren vinden lukte wel. Binnen het woonwagencentrum de Kring een groep Romajongeren, in de parochie enkele jongeren van Vietnamese afkomst. De bedoeling was om minstens vijftien jongeren te bereiken, we vonden er uiteindelijk acht. We besloten om toch door te gaan.

De Vietnamese jongeren waren hoog opgeleid en terughoudend in hun gedrag. De jongeren uit de Kring waren precies het tegenovergestelde. De groep uit het woonwagencentrum daagde de Vietnamese jongeren uit en smeten hun vooroordelen ongegeneerd op tafel. De Vietnamese deelnemers gaven hen op hun beurt zonder mankeren uitstekend weerwoord. Er ontstond tussen beide groepen jongeren een klik. Zij konden het goed met elkaar vinden!’

Hier en nu

‘De Vietnamese jongeren hadden helder voor ogen wat hun toekomstplannen waren. De jongeren uit de Kring niet, zij leefden in het hier en nu. Hun schooluitval was groot, een toekomstperspectief was er eigenlijk niet en ook de interesse in de eigen geschiedenis, taal en cultuur leek ver weg. Daar hebben wij zo goed en kwaad als het ging aan gewerkt. De Emmauskerk in Groningen was voor ons een gastvrije plek waar we terecht konden. Om er zeker van te zijn dat de jongeren ook kwamen, haalde ik hen zelf met de auto op. Ik had er echter geen rekening mee gehouden dat een leven in het hier en nu echt een leven in het nu

is. Dus kwam het voor dat ik eenzaam op het centrum stond en mijn passagiers met iets heel anders bezig waren. Ze waren gewoon vergeten dat we een afspraak hadden, écht vergeten.’

Met elkaar op weg

‘Krista bleek een schatkamer aan werkvormen te bezitten waardoor we op een speelse manier aandacht konden geven aan onderwerpen als geloof, werk, school en het toekomstbeeld dat je hebt. Een succes was het voor elkaar koken. De Vietnamese jongeren kookten Vietnamees, de Romajongeren ‘zigeuners’ en het smaakte uitstekend.

In de zomer van 2016 bracht de groep Romajongeren een bezoek aan Auschwitz. Dit heeft bij hen veel op gang gebracht. Vanuit die ervaring waren zij zeer geïnteresseerd om mee te gaan naar de tentoonstelling ‘O Lungo Drom’, ‘De Lange Weg’, die op een aantal panelen de geschiedenis van het Romavolk in woord en beeld brengt. De tentoonstelling was in Oldenzaal, lag voor een deel in het duister van de hal in het gemeentehuis, maar gaf veel gesprekstof om over te praten met elkaar. En dan: met elkaar op weg zijn is een goede manier om elkaar beter te leren kennen.’

Doorgaan

‘Wat de oorspronkelijke doelstelling van het project betreft (meerdere jongeren met elkaar in contact brengen) moet je vaststellen dat het mislukt is. Maar het heeft ons zoveel inzicht gegeven in de kwetsbare positie van de jongeren op het woonwagencentrum dat we graag doorgaan. Wij zoeken in samenwerking met het bisdom Groningen-Leeuwarden nu naar fondsen die ons in staat stellen om de positie en behoeften van de jongeren in de Kring beter in kaart te brengen, zodat we op een solide basis verder kunnen.’

Frans de Smit

Van wilde verhalen naar warme verbondenheid

Blijmoedig, enthousiast, gastvrij en een geheugen waar menig oudere jaloers op zou zijn. Negentig jaar is ze nu, zuster Trees Overbeek (1926) van de congregatie van de Zusters van Sint-Jozef. Ze is terug in het oude vertrouwde klooster dat is omgebouwd tot een verzorgingscentrum voor religieuzen en inwoners van Amersfoort en omgeving. In haar sfeervolle hoekappartement op de begane grond is geen rollator te bekennen; erbuiten worden de langere afstanden afgelegd in een elektrische rolstoel, omdat ernstige artrose een gezwinde pas door de voormalige kloostergangen onmogelijk maakt. Ze trekt er nog regelmatig op uit, onder meer naar het Dierenpark Amersfoort dat pal tegenover het verzorgingscomplex ligt. Daar komt ze regelmatig oud-leerlingen en hun families van de woonwagencentra tegen. 'Ze kennen me allemaal, maar ik moet altijd vragen wie zij zijn.'

Noveen voor roeping

Negentien jaar was Trees Overbeek, de op een na jongste in een gezin van acht kinderen, toen ze voor een behandeling in het ziekenhuis van Delden terechtkwam, vlak bij haar woonplaats Goor (Ov.). Aan een verpleegkundige, een religieuze in die tijd, liet ze weten dat zij nog niet goed wist wat ze met haar leven wilde, maar eigenlijk ook wel verpleegster wilde worden. 'Die zuster liet er geen gras over groeien,' lacht zuster Trees nu, 'en regelde een gesprek met moeder-overste. Diezelfde avond al zat ik tegenover haar. Vervolgens werd er een noveen van negen dagen gebeden om mij bij mijn een keuze een handje te helpen.' In het moederhuis van die zusters in Delden was Trees' roeping al doorgedrongen. 'Van daar kreeg ik al gauw een bericht thuisgestuurd om kennis te komen maken. Mijn vader die de brief openmaakte – zo ging dat vroeger – schrok er wel een beetje van en was van mening dat hij toch wel als eerste gevraagd had moeten worden, maar hij was niet tegen. Moeder was terughoudender, ze vond me nog te jong. Ook de kapelaan verbaasde zich over mijn beslissing en vond dat ik nog twee jaar moest wachten. Als snel bleek echter dat hij me nodig had omdat ik pas leidster was geworden van de trekvogelclub. Dat was natuurlijk geen reden.'

Dakpannen

En dus trad Trees toe tot de congregatie van de Zusters van de Sint-Jozef. Een lange zwarte jurk was de uitzet bij haar intreden. 'Vader had deze geruild tegen boter omdat er, direct na de oorlog, geen geld was om stoffen te kopen. Deze jurk zou ik gedurende mijn postulaat en noviciaat zo'n anderhalf jaar moeten

dragen tot de inkleding in het habijt. Ik mocht een verpleegstersopleiding volgen in Doetinchem, maar al vrij snel werd ik ziek. Het bleek tbc te zijn. Twee jaar kuren in een klein kamertje leerde me uit verveling dagelijks de dakpannen tellen van het moederhuis waar ik op uitkeek. Maar het betekende ook het einde van mijn ideaal om verpleegster te worden. In plaats daarvan werd ik gevraagd om een onderwijsopleiding te volgen. Aan schoolbanken had ik een hekel, dus dat viel aanvankelijk niet goed. Toch ging ik na enkele jaren op de mulo naar de kweekschool en haalde mijn onderwijzersdiploma in 1957. Mijn eerste baan vond ik op een lagere school in Hoogland (U.).'

Zuster Trees Overbeek in 1966

Uit de bomen

Na acht jaar, in 1965, werd het tijd voor een nieuwe uitdaging. Het was bekend dat er op de woonwagenschol op het regionale centrum in

Amersfoort moeilijk aan personeel te komen was. 'Daar lag mijn kans om voor mensen te werken die vaak met de nek werden aangekeken,' legt zuster Trees uit, 'maar de eerste paar maanden heb ik het wel geweten! Ik kreeg de eerste klas, er zaten echter ook kinderen in die wel twaalf waren en die mij op zijn zachtst gezegd aardig op de proef stelden. >

Om te beginnen moest ik ze 's morgens al uit de bomen plukken en van de speelplaats trekken, omdat ze niet altijd als vanzelfsprekend naar binnen gingen. In het lokaal zelf ging het er ook niet altijd even ordelijk aan toe, ondanks mijn optreden.

De eerste tijd vertelden de kinderen de wildste verhalen tegen hun ouders:

“De zuster slaat ons, ze trekt de haren uit je kop.” Boze moeders, vaders, of allebei kwamen bij mij verhaal halen, waarbij ze ronduit zeiden wat ze van me vonden en hoe ze over me dachten. Ik kreeg nauwelijks kansen om te zeggen wat er echt was

gebeurd: men geloofde de kinderen en daarmee was de kous af. Ik had het gevoel dat ik het nooit zou redden op deze school en na een halfjaar overwoog ik serieus om ermee te stoppen. De hoofdonderwijzer zag dat anders en zei me dat ik geduld moest hebben. Laat ik dat dan maar opbrengen, dacht ik, en inderdaad, langzaam maar zeker kwam er rust. We kregen meer vertrouwen in elkaar en leerden beter met elkaar om te gaan.’

Pastoraal werk

Zuster Trees kreeg opnieuw plezier in haar werk en begon de woonwagenkinderen en hun ouders steeds beter te kennen. Omgekeerd was dit ook het geval. Voor het pastoraat liep er vrijwel dagelijks een pater op het grote centrum rond. Hij was degene die de missen opdroeg, de sacramenten toediende en de zieken bezocht. Na zijn vertrek, begin jaren zeventig, maakte zuster Trees van de gelegenheid gebruik om in zijn plaats te treden als pastoraal werkster voor het woonwagencentrum. Ze volgde een theologische en toerustingscursus en stond vervolgens tot haar drieënzeventigste de mensen bij in ziekte, in nood en bij sterfgevallen; ze doopte de pasgeborenen, gaf catecheselessen, bereidde de kinderen voor op hun

Na tientallen jaren onder de woonwagenmensen neemt zuster Trees afscheid.

eerste communies en werkte mee aan de zelforganisatie van de vrouwen. Een gouden tijd, zo noemt ze deze periode.

Afscheid

Aan de decentralisatie in de jaren tachtig komt ook het regionale woonwagencentrum in Amersfoort niet. De mensen gaan naar kleine centra en langzaam maar zeker komt het integratieproces op gang, ook binnen de parochies. Maar verspreid wonen of niet: bij het afscheid van zuster Trees steken alle bewoners op de diverse locaties de koppen bij elkaar en verrassen haar met een afscheidsfeest, een grote luie stoel ‘om uit te rusten’ als cadeau en een gedenkboek van maar liefst tien centimeter dik met briefjes, foto's, knipsels en plaksel en vooral heel veel dankwoorden. Twee kaartjes springen eruit met de tekst: “Dank dat je van ons houdt,” en: “Hartelijk dank dat je ons van het schoolplein haalde”.’

Dankbaar kijkt zuster Trees terug op haar periode bij de woonwagenmensen. Vooral het woonwagenpastoraat blijkt haar levenswerk te zijn geworden. Weliswaar beëindigde ze de activiteiten, de verbondenheid met deze mensen is altijd blijven bestaan.

‘Tot twee jaar geleden stuurde ik alle gezinnen rond Kerstmis nog een kaartje. Sommigen wilden me ook heel graag hier nog komen opzoeken.

Als ik ze nu tijdens mijn rolstoelwandelingen tegenkom – en dat gebeurt regel-

matig – dan word ik nog altijd gekend en herkend, alleen weet ik zelf niet precies of het dan Marietje of Dientje is, of een klein- of achterkleinkind. Dat nemen ze mij echter niet kwalijk; ik blijf door de jaren heen toch voor iedereen “onze zuster Trees”. ■

Zuster Trees bladert door het afscheidsboek. Foto maart 2017

Ambassadeurs werken aan een belangrijke opdracht

Georganiseerd door de Ambassade van Hongarije bij de Heilige Stoel en met medewerking van het Hongaarse Ministerie, de Hongaarse Bisschoppenconferentie, de Grieks Katholieke Kerk en de Pauselijke Raad voor Bevordering van de Gehele Menselijke Ontwikkeling, vond op 7 april jl. een internationale Roma-Conferentie plaats nabij het Vaticaan. Voluit onder de titel: **International Conference: Roma People in Europe - Pastoral Care and Social Integration.**

Door de contactpersoon van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, drs. Martijn Kraaij, was landelijk woonwagenvoorzitter **Jan van der Zandt m.s.c.** benaderd om Nederland op deze Roma-Conferentie te vertegenwoordigen en een inleiding te houden. Nog geen anderhalf uur na de landing op het vliegveld van Rome aan de vooravond van deze conferentie, zat pater Van der Zandt in een een-op-een gesprek met de Nederlandse Ambassadeur bij de Heilige Stoel in Vaticaanstad, prins **Jaime de Bourbon de Parme**. In de lounge van het hotel werd de ambassadeur bijgepraat over de Roma in het algemeen en het (kerkelijk) Romabeleid in Nederland.

Muziek bij aanvang van de Romaconferentie, met (r.) voorzitter Habsburg-Lothringen

Vier pilaren

Hongarije adopteerde, onder het voorzitterschap van de EU in 2011, het document *National Roma Integration Strategies: Common European Framework*. Het document hield een raamwerk van plannen in om de positie van de Roma die in de Europese lidstaten woonachtig zijn te verbeteren. De lidstaten gaven daaraan gehoor met een uitvoering die verschilt van land tot land. Tijdens deze bijeenkomst krijgen de Ambassadeurs bij de Heilige Stoel, of hun gedelegeerden, de gelegenheid het gedane werk en de

nieuwe plannen te presenteren.

De conferentie wordt om 9.30 uur geopend met de uitbundige vioolklanken van Zoltán Mága en zijn orkest. In zijn openingswoord vertelt voorzitter **H.E. Eduard Habsburg-Lothringen**, de Hongaarse Ambassadeur bij de Heilige Stoel, dat zijn betovergrootvader in Hongarije al Roma uitnodigde op zijn landgoed om daar te komen wonen. Door hier als voorzitter op te treden ziet hij zijn droom verwezenlijkt om in het spoor van zijn voorouders te treden en van betekenis te kunnen zijn voor de Roma.

Vanuit het Vaticaan gaf H.E. Cardinal **Peter K.A. Turkson**, Prefect van de Pauselijke Raad voor Bevordering van de Gehele Menselijke Ontwikkeling, de eerste van de veertien inleidingen die nog zouden volgen. Hij sprak over de vier pilaren van het menselijk recht in de wereld en dus ook voor de twaalf miljoen (Europese) Roma, namelijk het recht op huisvesting,

gezondheidszorg, onderwijs en werkgelegenheid. Daarbij benadrukte hij het belang van de aanwezigheid van de Kerk onder de Roma om het goede nieuws van Jezus van Nazareth te verkondigen. >

Gesignde voetbal

Op de avond van 5 april speelt het Hongaarse Roma voetbalteam een toernooi met het team van de Zwitserse Garde van het Vaticaan en het nationale team van minderheden uit Duitsland. Voorzitter **Mezei István** van de Romaclub (r.) vraagt de aanwezigen op de Roma-Conferentie de voetbal te signeren. Links op de foto prins **Jaime de Bourbon de Parme**, de Nederlandse Ambassadeur bij de Heilige Stoel in Vaticaanstad.

Nederlandse bijdrage

De bijdrage van **Jan van der Zandt m.s.c.** bestond uit vier korte onderwerpen: het integratie- en onderwijsbeleid van de Nederlandse regering betreffende de Roma, de activiteiten van het Leger des Heils voor de Roma in Nederland en Europa en twee actuele items van het PWN: de positie van de dertigjaren onder de Roma en de zoektocht naar medewerkers in de in Nederland op te richten St.-Christoffelkring.

Jan van der Zandt m.s.c. (l.) naast de Spaanse Ambassadeur bij de Heilige Stoel, Sergio Rodríguez López-Ros

Paus Franciscus bemoedigde de deelnemers aan de conferentie middels een voorgelezen boodschap. Hij hoopt dat zij wegen zullen vinden om barricades tegen uitsluiting op te heffen en aanzetten mogen vinden in het volledig laten participeren van individuen en gemeenschappen aan de samenleving.

Aan het einde van de middag is voorzitter ambassadeur Habsburg-Lothringen er in zijn slotwoord van overtuigd dat de lidstaten vervolg zullen geven aan de belangrijke opdracht te werken aan een betere positie van de Roma in Europa en wereldwijd. ■

Met Roma aan de maaltijd

Werkbezoek van de kardinaal en de hulpbisschop

Kardinaal W. Eijk (2^e van rechts op de foto) en hulpbisschop T. Hoogeboom brachten op 17 februari jl. een diaconaal werkbezoek aan Nieuwegein. Dit bezoek eindigde met een ontmoeting en maaltijd met enkele Romafamilies in het parochiecentrum naast de Nicolaaskerk te Nieuwegein.

Daar verzorgden enkele Romagezinnen samen met pastoraal werker **Hans Oldenhof** (2^e van links op de foto) een maaltijd. Daarbij schoof ook pater Jan van der Zandt aan, de landelijk pastor voor woonwagenbewoners. Roma maken al lange tijd deel uit van Nieuwegein: in 1978 verhuisden 17 families, afkomstig van de Balkan, naar Nieuwegein. Deze groep bestaat inmiddels uit zo'n vierhonderd mensen. Ze zijn oosters-orthodox, maar bidden in de kerk of kapel en halen bij de parochie wijwater.

Hans Oldenhof heeft zich de afgelopen jaren flink ingespannen voor de Romagezinnen. De concrete hulpvragen waren vaak de eerste aanleiding voor contact. De aanwezige Roma vertelden de kardinaal dan ook wat pastoraal werker Oldenhof voor hen betekent.

Kardinaal Eijk sloot de avond af met een gebed waarin hij bad om Gods steun voor de Roma. ■

Colofon

De *PWN-Brief* is een viermaandelijke uitgave van het PWN en verschijnt in de maanden april, augustus en december.

ISSN 2214-1146

Interviews en teksten

Jan van der Zandt m.s.c.
Hélène van Hout

Lay-out en eindredactie

Hélène van Hout

Druk

Drukkerij *Zelfkrant*
's-Hertogenbosch

Contactadres

Pastoraat Woonwagengewo-
ners in Nederland - PWN
Stichting Media PWN
Stichting Mgr. Bekkersfonds
Emmaplein 19 C
5211 VZ 's-Hertogenbosch

I: www.pwin.nl
E: pwin@telfort.nl
T: (073) 737 02 23

Giften

Een vrijwillige bijdrage om deze *PWN-Brief* te bekostigen stellen wij zeer op prijs en is welkom op NL59 RABO 0121 9051 01 ten name van Pastoraat Woonwagengewo-
ners in Nederland te 's-Hertogen-
bosch.

Op ditzelfde bankrekeningnummer zijn ook giften voor acute nood-
hulpverlening ten behoeve van
woonwagengewo-
ners, Sinti en
Roma welkom.

Het PWN wordt ondersteund door een solidariteitsbijdrage van de gezamenlijke religieu-
zen in Nederland via de
Commissie PIN.

Met weinig woorden...

- Eigenwaarde -

'Ik heb in die vijftientig jaar geleerd dat je mensen kunt helpen door ze te stimuleren en aan te moedigen. Ze krijgen dan het gevoel zelf ook iets te kunnen en dat verhoogt hun eigenwaarde en maakt hen minder afhankelijk.'

Zuster Trees Overbeek in '25 jaar Studiedagen 1964-1989' van het PWN

- Hoe lang? -

'Het was een vast moment dat voor de aanvang van een bijeenkomst gevraagd werd: "Hoe lang duurt het vanavond?" En ook tijdens de gesprekken was het een toer om de aandacht van de jongeren vast te houden.'

Frans de Smit, woonwagenpastor bisdom Groningen-
Leeuwarden over het jongerenproject, 2017

- Naar school -

'Please, send the Roma-children to school, so that no one can judge them.'

H.Em. Cardinal Peter K.A. Turkson,
Prefect van de Pauselijke Raad voor
Bevordering van de Gehele Menselijke
Ontwikkeling, Rome, 7 april 2017

- Idealisten -

'Een Christoffel is vaak een idealist die zijn idealen niet altijd kan delen. Zo 'n idealist heeft mede-idealisten nodig om gezamenlijk doelen te bereiken. We spreken dan ook van een Christoffelkring: een groep mensen, bruggenbouwers, die elkaar ondersteunen, bemoedigen en helpen het soms moeilijke werk onder de bevolkingsgroepen te (blijven) verrichten.'

Landelijk woonwagenpastor **Jan van der Zandt m.s.c.**
over de op te richten St.-Christoffelkring

- Mooier dan Mozart -

*'Voor de Sinti is muziek hun leven, hun cultuur. Een Sinto slaapt met zijn viool. Ze kennen echt geen noot, maar maken muziek die langer naklinkt dan de beroemdste bladmu-
ziek, van Mozart of Van Beethoven, of van wie dan ook.'*

Sinto **Hannes Weiss** (1928-2011) in de brochure
Bezield door Maria, uitgave PWN 2013